

УДК 332.1(075.8)

*К. В. Наконечна,
к. е. н., доцент кафедри інноваційної діяльності в АПК, НУБіП України*

ПОСИЛЕННЯ РОЛІ ЕКОНОМІЧНИХ ВАЖЕЛІВ ТА ЗАСОБІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УПРАВЛІННІ РЕГІОНАЛЬНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ В АГРАРНІЙ СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

*K. Nakonechna,
Ph.D. in Economics, associate of chair of innovation activity of agro industrial complex*

Визначено основні економічні важелі та засоби державного регулювання регіонального розвитку аграрної сфери економіки. Проаналізовано податкову систему економіки України та її вплив на реальний сектор економіки. Охарактеризовано механізм кредитної політики, визначено її напрями та вплив на рівень конкурентоспроможності суб'єктів економічної діяльності аграрної сфери.

Main economic instruments and methods of state regulation of regional development of agriculture are defined. The tax system of Ukraine's economy and its impact on the real economy are analyzed. The mechanism of credit policy is characterized. Main trends and impact of current credit policy on subjects of economic activities were identified.

Ключові слова: регіональний розвиток, аграрна сфера, податкова система, механізм кредитної політики, регіональні трансформації.

Key words: regional development, agrarian sphere, tax system, mechanism of credit system, regional transformations.

Важливою складовою економічної політики держави є бюджетно-податкова політика, яка впливає (конструктивно або деструктивно) на перетворення ринкових аграрних структур національної економіки. Під перетвореннями або трансформацією ринкових структур слід розуміти таку їх форму розвитку, що пов'язана з постійним перетворенням з одного типу на інший під впливом об'єктивних та суб'єктивних чинників. До об'єктивних чинників належить зміна форм і методів ведення конкурентної боротьби, розвиток виробничих та інформаційних технологій, глобалізація, до суб'єктивних — вплив неформальних інститутів та інституцій дії органів влади й управління, опортуністична поведінка окремих господарюючих суб'єктів.

Під ринковою структурою розуміється внутрішня будова ринку, яка описується сукупністю економічних відносин і горизонтальних зв'язків, що виникають між суб'єктами економічної діяльності (елементами системи) або їх групами (мікросистемами); характеризується доступністю інформації про стан ринку класифікацією покупців на ринку, наявністю товарів-аналогів,

розміром фірм, що постачають товари на ринок, умовами входу на нього та іншими даними щодо реалізації товарів.

Усі ринкові структури об'єднуються у дві групи. До першої групи належать ті з них, що мають ознаки високої інтенсивності конкуренції: монополістична олігополія (ситуація відсутності домовленості між учасниками ринку), досконала конкуренція та квазіконкурентний ринок. До другої групи відносять ринкові структури, між учасниками яких конкуренція слабка або відсутня. Це так звані ринки олігополії (наявність узгодженої поведінки між учасниками), чистої монополії. Головним завданням держави в таких умовах є позитивний вплив на інтенсифікацію конкуренції на внутрішньому ринку, на відновлення умов для перетворення низькоконкурентних ринкових структур у висококонкурентні. Для української держави стратегічною метою є підтримка формування ринкових структур із високою інтенсивністю конкуренції.

Розвиток конкуренції залежить від існуючих умов для розвитку підприємництва, важливими з яких є ефективність податкової політики і по-

даткової системи. Податкова політика залежить від того, яку роль держава відіграє в економічних процесах і наскільки активно вона впливає на ринковий механізм. Податкове середовище поряд із якістю продукції й послуг, наявністю ефективної стратегії маркетингу і збуту, рівнем кваліфікації персоналу й менеджменту, технологічним рівнем виробництва, доступністю джерел фінансування тощо є одним із факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємства.

Ефективна податкова політика посередньо, непрямо позитивно впливає на розвиток конкуренції між суб'єктами господарювання, призводить до зменшення можливості реалізації ринкової влади домінуючими господарюючими суб'єктами, стимулюючи раціональність їх поведінки. Проте очевидним є факт: через нестабільність законодавства податкова політика здебільшого перешкоджає суб'єктам підприємництва у підвищенні ефективності їх діяльності і в розвитку виробництва. Така ситуація призводить до необхідності проаналізувати вплив чинної податкової політики в Україні на інтенсифікацію конкуренції на внутрішньому ринку.

Показник обтяжливості є узагальнюючим показником, що характеризує податкову систему в цілому. За обтяжливістю для ведення бізнесу, у т. ч. аграрного, у 2012 році українська податкова система посіла передостаннє — місце серед усіх податкових систем світу. Сукупне податкове навантаження в Україні вдвічі більший за показник для групи країн, до яких належить наша країна за рівнем ВВП на особу, що дискримінує національних товаровиробників у порівнянні з іноземними конкурентами. Однак, обтяжливість податкової системи визначається не стільки величиною податкових ставок, як складністю й вітчизняного податкового законодавства.

Проведений аналіз показав, що система переобтяжена численними дрібними податками, витрати на облік, контроль і адміністрування яких перевищують надходження від їх сплати. За даними звіту "Ведення бізнесу 2010" (Doing Business 2010), на оформлення і сплату податків компанії щорічно витрачають по 2185 годин робочого часу. Для порівняння: в Естонії лише 11 видів податкових платежів, часові витрати на оформлення становлять 104 години на рік (у 21 раз менше, ніж в Україні), в Казахстані — 34 види податкових платежів і часові витрати на оформлення становлять 156 годин (у 14 разів) [2]. Отже, така кількість податкових платежів стримують розвиток конкуренції на ринках товарів і послуг.

Податковий тягар посилюється для підприємств, які працюють у офіційному секторі економіки, оскільки близько 50 % підприємств перебувають у "тіні". Близько третини підприємств офіційного сектору економіки протягом 2008—2010 років були збитковими. Таким чином, увесь

тягар податку на прибуток лягає на менш ніж третину функціонуючих вітчизняних підприємств, що знижує їх конкурентоспроможність порівняно з іноземними компаніями й вітчизняними підприємствами, які працюють у тіньовому секторі.

Відмінності в режимі оподаткування українських аграрних товаровиробників мають негативний вплив на трансформацію ринкових аграрних структур (можливість реструктуризувати заборгованість на різних умовах), що призводить до посилення ринкової влади тих учасників, які користуються податковими пільгами, та обмежує конкурентоспроможність інших. Свідченням цього є той факт, що різні податкові пільги надавалися збитковим аграрним структурам.

Через нагромадження податкових пільг набули розвитку тіньові схеми ухилення від оподаткування та утворилася національна олігархія, у результаті — пільгами користуються підприємства й галузі, що не є основою підвищення конкурентоспроможності національної економіки. А підприємства, що потребують фінансової підтримки для освоєння нових технологій, продуктів, ринків, навпаки, змушені сплачувати більшу частину податків.

Таким чином, диференціація платників податків не забезпечує реалізації обов'язковості їх сплати. Це призводить до зниження стимулів до підвищення ефективності в платників податків, позбавлених податкових пільг, можливості активно запроваджувати нововведення, до нерівномірного розподілу податкового тягаря, тим самим, стримує розвиток конкуренції на продовольчому ринку.

Через складність і запутаність податкового кодексу виникла ситуація, при якій майже всі підприємства стали порушниками законів. За 2009 р. було виявлено порушення у 95,2 % юридичних осіб від загальної кількості перевірених. Негативний вплив створюється внаслідок не враженого впливу органів державної влади на формування податкової системи.

На сучасному етапі у світовій економіці реалізуються дві моделі податкової політики: ліберально-обмежена і соціально-напружена. Перша використовується в країнах, економічна політика яких спрямована на зростання доходів населення за рахунок розвитку його підприємницької активності, нарощуванню виробництва товарів, експансії на нові зовнішні ринки, проте в рамках даної моделі жорстко обмежується частка податкових вилучень, надаються податкові пільги для інвестицій у виробничому секторі; органи влади не втручаються в регулювання підприємницької діяльності. Ліберально-обмежена модель є характерною для Бразилії, Мексики, Китаю.

Друга модель притаманна постіндустріальним країнам, що підтримують високі стандарти

соціального забезпечення і споживання населення. Країни, що використовують дану модель, будують таку ієрархію пріоритетів: пріоритети першої категорії — забезпечення зайнятості населення, зменшення нерівності в розподілі доходів; пріоритети другої категорії — використання фінансових ресурсів шляхом нарощування зовнішнього боргу, розробка і проведення структурної політики, експансія на світовий ринок капіталів, концентрації передових знань.

Порівнюючи зазначені моделі податкової політики з формами конкурентної політики, можна помітити подібність заохочувальної форми конкурентної політики до ліберально-обмеженої моделі та протекціоністської форми до соціально-напруженої моделі податкової політики при наявності розбіжностей у інструментарії.

В Україні доцільно реалізувати ліберально-обмежену модель податкової політики, що відповідає сучасним глобальним тенденціям. В умовах глобалізації урядам важче встановити надмірне оподаткування, оскільки платникам стає легше перемістити свою діяльність на територію зі сприятливішим податковим кліматом. Отож держави частіше змушені скорочувати податкові ставки з ціллю запобігання "втечі" власної податкової бази до пільгових юрисдикцій, що призводить до загострення податкової конкуренції.

Сьогодні слова А. Сміта про те, що підприємець, "власник капіталу, є, власне, громадянином всього світу та не пов'язаний із будь-якою країною, особливо актуальні. Він, не зволікаючи, залишить державу, в якій підлягає зневажливим обсягам заради оподаткування обтяжливим податком, або переведе свій капітал у країну, де він може вести справи та користуватися своїм майном без утисків".

Для забезпечення стимулюючого впливу податкової політики, зокрема аграрній економіці, необхідно зменшити кількість різновидів податків, стандартизувати вітчизняну систему оподаткування, забезпечити стабільність податкового законодавства на перспективу та усунути диференціацію суб'єктів господарювання.

Із метою стимулювання розвитку конкуренції держава повинна ввести податкові преференції для тих компаній, які:

1) протягом періоду (2 роки) демонструють зниження собівартості продукції шляхом упровадження прогресивних технологій, спрямованих на економію матеріальних, трудових, енергетичних та інших видів ресурсів;

2) спрямовують кошти на оновлення асортименту й підвищення якості продукції;

3) інвестують в інтелектуальний капітал.

Тим компаніям, що є збитковими чи не оновлюють товарний асортимент тощо, преференції потрібно скасувати. Даний підхід сприятиме гар-

монізації податкової й конкурентної політики, зниженню податкового навантаження, забезпечить рівні можливості для суб'єктів господарювання на ринку.

За допомогою бюджетного субсидювання можливо сприяти досягненню поставлених цілей, проте, з іншої сторони, це може призвести до зниження можливості зростання конкурентоспроможності економіки через гальмування структурних змін та сприяння консервації застарілих технологій.

Одним із методів підвищення конкурентоспроможності агробізнесу на першій стадії розвитку є надання субсидій підприємствам і галузям, які мають реальні можливості виходу на зовнішні ринки. Важливою є підтримка функціонування малого й середнього підприємництва, що створює конкуренцію великому бізнесу.

Відомо, що на стадії становлення підприємств основним джерелом технологічного розвитку є зовнішні ресурси знань, що поглинаються через імпорт, імітацію технологій і закупівлю ліцензій, а головним фактором підвищення конкурентоспроможності є низька вартість ресурсів, продукції, праці. У таких умовах зростає необхідність значних грошових ресурсів, яких малі й середні підприємства мають недостатньо. У такому випадку надання субсидій було б дуже доречним.

Як засвідчує проведений аналіз, в Україні практика субсидювання є неефективною, вона не сприяє розвитку конкуренції, вона забезпечує переваги окремим суб'єктам господарювання, наслідком чого є монополізація ринків. Іноді субсидювання підприємств, податкові пільги створюють перешкоди для розвитку конкурентного середовища внаслідок нерівних умов конкуренції. Виникає ситуація, за якої збиткові, неефективні підприємства "успішно" функціонують й займають домінуючі позиції на ринку. Отже неконтрольована державна допомога посилює монополізацію економіки, сприяє лобюванню певними групами й політичними силами власних інтересів, що негативно впливає на розвиток економіки, призводить до неефективного розподілу ресурсів.

Таким чином, є потреба в подальших дослідженнях щодо можливого підвищення ефективності впливу бюджетно-податкової політики на формування в аграрній економіці ринку із високим ступенем розвитку конкуренції, а також у розробці відповідних рекомендацій стосовно регулювання вітчизняного агробізнесу.

Зміст та обсяги взаємодії України з міжнародними суб'єктами фінансово-кредитної політики, які є кредиторами держави, зумовлюються різноплановими чинниками. Хоча головними з них виступають умови розвитку реального сектора — а саме вони зумовлюють об'єктивні рамки позичально-боргових відносин на міжнарод-

ному рівні, велику роль стосовно тих або інших конкретних акцій відіграє внутрішня логіка механізму прийняття рішень у сфері грошово-кредитної політики.

Нормативною передумовою урядової політики в сфері отримання й використання зовнішніх кредитів та фінансової допомоги є Закон "Про міжнародні договори України" від 22 грудня 1993 р. № 3767-ХП, згідно з яким міжнародні договори України з іноземними державами та міжнародними організаціями укладаються від імені уряду, якщо вони стосуються економічних, торговельних та інших питань, які належать до його компетенції.

Важливою інституційною умовою відносин із зарубіжними кредиторами є статус гаранта кредитів, який формально було надано Кабміну України цим законом. Статус було деталізовано Положенням Кабміну України "Про порядок залучення іноземних кредитів та надання гарантій Кабінетом Міністрів України для забезпечення зобов'язань юридичних осіб-резидентів щодо їх погашення" від 5 травня 1997 р. № 414. Слід зазначити, що останнім нормативним актом було встановлено порядок підготовки і реалізації системних та інвестиційних проектів розвитку економіки України, що підтримуються рядом міжнародних фінансово-кредитних організацій. З метою регламентування більшого кола питань забезпечення комерційного кредитування приватних структур в Україні з боку нерезидентів було прийнято постанову Кабміну України від 17 серпня 1995 р. № 655 "Про додаткове забезпечення гарантій або інших зобов'язань Уряду України, які надаються іноземним кредиторам щодо погашення кредитів в іноземній валюті, що залучаються українськими юридичними особами".

Відповідно інституційної точки зору, тобто наявності відомств, організацій та установ, які покликані забезпечувати достатньо високу ефективність залучення позичкових коштів до вітчизняної економіки, у цьому відношенні варто згадати Міжвідомчу раду з впровадження економічних реформ, яка була утворена постановою Кабміну України від 3 квітня 1995 р. № 234. У цьому документі визначалися пріоритетні напрями використання іноземних кредитів.

Однак очевидна функціональна прив'язка цього документа, інакше кажучи — його локалізованість у сфері міжнародних валютно-фінансових відносин, недостатність урядових структур забезпечувати виконання складних завдань інноваційного розвитку, а також невеликі обсяги реально залучених до країни коштів значно обмежили можливості отримувати позитивні наслідки від впровадження елементів програмної методології макроекономічного регулювання. Іншою важливою організаційною структурою, тобто інститутом, який спеціалізується власне на

гарантіях по кредитах, є Валютно-кредитна рада Кабінету Міністрів України. Цей інститут готує відповідне подання до Кабміну, до компетенції якого входить розгляд та прийняття конкретного рішення із забезпечення зобов'язань юридичних осіб — резидентів України.

Дійсно, сама по собі наявність нормативних актів, що регулюють саме сферу монетарних відносин, ще не означає реальних практичних гарантій ефективності відповідної політики. Тому про справжню ефективність використання позичкових коштів в Україні реально можна говорити виключно в окремих випадках реалізації чітко визначених проектів за наявності достатніх гарантій цільового використання фінансово-кредитної допомоги.

Безумовно, контроль із боку кредиторів також не є підставою для впевненості в тому, що ступінь корисності використання позичених грошей буде достатньо високим для того, щоб "перекрити" кредитні проценти, а також у самій доцільності певних кредитних проектів. Більше того, відносини з кредиторами, на яких позначаються конфлікти цілей сторін (причому інколи ці конфлікти можна визнати цілком об'єктивними), відмінності в оцінках можливостей та соціальних наслідків застосування тих або інших регулятивних заходів, взагалі вимагають ґрунтовної регламентації прав та повноважень сторін.

Проблема взаєморозуміння при співробітництві з провідними світовими валютно-фінансовими організаціями як при отриманні системних кредитів (тобто таких, що надаються з метою стабілізації платіжного балансу і для фінансування дефіциту державного бюджету), так і в ході отримання інвестиційних кредитів (які реалізуються в проектах розвитку об'єктів реального сектора економіки) для України останнім часом набула особливої ваги. І, беручи до уваги поточний та прогнозований макроекономічний стан країни, можна припустити, що збільшення залежності держави від зовнішніх джерел грошово-капітальних ресурсів залишиться помітним фактором впливу і на майбутнє.

Подібна оцінка з необхідністю впливає з такої констатації: за малоефективного використання кредитних ресурсів, відсутності відповідних цільових програм, стагнації виробництва неважко "зазирнути в майбутнє" і побачити подальші ускладнення як на рівні формування платіжного балансу, що потребуватиме додаткових позичкових ресурсів, так і з обслуговуванням зовнішніх боргів. Вочевидь, зважаючи на ці фактори, немає дивувати зростання ступеня національної залежності від надходжень коштів з-за кордону. А з цією залежністю слід очікувати й посилення контролю з боку суб'єктів-джерел зовнішнього кредитування над процесами

здійснення структурної реформи та соціальної політики в Україні.

Зокрема, міжнародними кредитно-фінансовими організаціями розробляються власні стратегії взаємодії з Україною. Ці стратегії можуть мати різні хронологічні орієнтири, але типовим для них є тяжіння до програмних розробок середньострокової дії. Зростають і вимоги структурного характеру щодо параметрів регулятивної політики в державі — адже відомо, що, як правило, останні транші з боку МВФ (у рамках основної на 1999 р. кредитної лінії в 2,6 млрд доларів) все більшою мірою обумовлюються підвищенням комунальних тарифів.

Своєрідним "побажанням на майбутнє" з боку МВФ при цьому було визнання необхідності "прийняття Україною адекватного бюджету на 2000 р., особливо з урахуванням значних платежів у рамках обслуговування зовнішнього боргу". Крім того, МВФ рекомендував активізувати "проведення структурних реформ у економіці, насамперед, у енергетичному та аграрному секторах і в сфері держуправління, більш активну політику в сфері приватизації, збільшувати частку приватного сектора в економіці.

Треба відзначити, що, на жаль, така модель залучення та використання кредитно-фінансових коштів, що надходять до України з-за кордону, визначається урядовою стратегією максимального збільшення обсягів фінансових надходжень від зарубіжних джерел, міжнародних кредитно-фінансових організацій. Не дивно, що вже через кілька років після початку подібної політики в Україні виникли ознаки того, що створюється фінансова піраміда, коли здатність держави до обслуговування раніше зроблених кредитів потрапила в залежність від можливості оперативного залучення нових. При цьому незалучення таких нових кредитів або навіть ненадання чергового траншу в рамках вже оголошених кредитних ліній може відтепер стати приводом до серйозних фінансових потрясінь та навіть національного дефолту.

Необхідно забезпечити активізацію нормотворчої роботи, маючи на меті створення відповідного законодавчого пакета. Цей пакет, має включати в себе Концепцію та Закон України про офіційну міжнародну допомогу розвитку України, а функціонально повинен визначати:

- суб'єктів (офіційних іноземних донорів, одержувачів допомоги), види та форми офіційної міжнародної допомоги;
- основні завдання та принципи міжнародної допомоги розвитку України;
- етапність політики в сфері співробітництва із фінансовими донорами;
- процедуру формування урядових програм такого співробітництва;

- форми і методи державного регулювання процесу отримання кредитів та фінансової допомоги з-за кордону;

- критерії отримання допомоги та відповідної процедури державного дозволу на неї;

- процедуру захисту прав учасників співробітництва в сфері міжнародного кредитування та допомоги та інше [2].

Потрібний серйозний діалог із кредиторами, метою якого повинний стати такий перегляд боргових зобов'язань держави, який привів би до приведення платежів у відповідність з реальними можливостями держави здійснювати їх, не загрожуючи довгостроковим інтересам соціально-економічного розвитку. Реально це могло б означати довгострокову реструктуризацію боргу при зменшенні обсягів виплат з його обслуговування.

Крім того, підводячи ризику під викладеним, зазначимо, що важливими складовими політики зі забезпечення кращих передумов розв'язання боргової кризи в Україні, а також аспектами монетарної стратегії є комплекс заходів, спрямованих на покращання умов співробітництва з приватними кредиторами, міжнародними фінансовими організаціями, оптимізація митно-тарифної політики, гарантування економічної безпеки держави.

Зважаючи на сьогоденні українські умови, відповідна політика повинна переслідувати такі загальні цілі та відповідати наступним принципам:

- недоторканність національного суверенітету;

- свобода підприємництва у зовнішньоекономічній сфері при активній регулятивній ролі держави;

- безумовне дотримання законів усіма суб'єктами зовнішньоекономічної підприємницької діяльності та їх рівність перед законом, а також недискримінація;

- верховенство закону в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності;

- захист інтересів національного товаровиробника як на території України, так і за її межами;

- еквівалентність міжнародного товарообміну, неприпустимість нечесної конкуренції та демпінгу при вивезенні та ввозі товарів та послуг.

При цьому обов'язковими "технічними" вимогами проведення державою зовнішньоекономічної політики мають бути:

- створення, як мінімум, дзеркальних умов у торговельних відносинах України з іншими державами, які вдаються до необґрунтованих обмежень щодо вивозу товарів з території України, з метою попередження або припинення дискримінації українських виробників з боку окремих іноземних урядів; як показує світова практика, рівень митно-тарифного захисту для того, щоб бути ефективним, має бути поміркованим — не

більше 10—15% і в усякому разі (крім випадків відвертої дискримінації з боку іноземних держав) не повинен перевищувати 30%, оскільки надмірні митно-тарифні ставки та нетарифний протекціонізм можуть спричинити погіршення конкурентних умов у країні та відповідні міжнародні санкції;

— розробка нової редакції Єдиного митного тарифу України, який має детально визначити принципи диференційованого підходу щодо митно-тарифного регулювання імпорту в залежності від того, чи виробляється товар вітчизняними виробниками на "недостатньому, достатньому чи надлишковому рівні", механізм застосування специфічних та комбінованих ставок мита на товари так званого "некритичного імпорту", систему митно-тарифного захисту сільськогосподарського виробництва в державі, зокрема шляхом застосування сезонного мита;

— розробка графіків поступового зниження рівнів митного обкладання імпорту з доведенням їх протягом 5—7 років до рівнів, визначених домовленостями в рамках ГАТТ/СОТ;

— розробка інших елементів нормативно-правової бази регулювання митно-тарифної політики, які, зокрема, передбачають перехід до запровадження уніфікованих ставок акцизного збору та скасування положень чинного порядку обчислення акцизу і ПДВ (згідно з такими нормативами передбачається сплата "податків із податків"), тобто перехід до нарахування податків безпосередньо на вартість товару без податків, а акцизу — на фізичну одиницю виміру кількості товару, оскільки невідрегульованість відповідних операцій або їх недбале регулювання спричиняє погіршення конкурентних умов на вітчизняному ринку та, відповідно до цього — погіршення рівня економічної безпеки як окремих виробників, так і, більш опосередковано, держави в цілому;

— наслідування в митно-тарифній політиці критеріїв конструктивного балансу між вимогами ГАТТ/СОТ, яка є зацікавленою в зниженні ставок мита (для України майже вдвічі — з 6,3% до 3,9%), усуненні нетарифних обмежень та пріоритетами розвитку вітчизняної промисловості;

— більш активна робота з проведення консультацій та переговорів із метою розширення спектра пільг для України як для держави з транзитивною економікою задля забезпечення для України міжнародно-торговельних умов із ряду позицій не менш сприятливих, ніж для країн, що розвиваються;

— домовленість із міжнародними кредитно-фінансовими інститутами про товарне погашення заборгованості (хоча при цьому слід визнати, що таку модель набагато важче застосовувати з країнами Заходу, ніж, припустимо, з країнами близького зарубіжжя, передусім Росією та Туркменістаном);

— розробка графіків поступового зниження рівнів митного обкладання імпорту з доведенням їх протягом кількох років до рівнів, визначених домовленостями в рамках ГАТТ/СОТ;

— подолання бартеризації зовнішньої торгівлі, через яку Україна втрачає великі фінансові кошти;

— налагодження механізму прикордонного співробітництва, реалізації міжнародних спільних рекреаційних проектів та розвитку туристичного сектора;

— попередження проникнення на територію України недоброякісних товарів, що становлять загрозу для споживачів або через свої вади не відповідають заявленим споживчим якостям, що спричиняє повторні витрати та завдає шкоди інтересам покупців — резидентів України;

— забезпечення належного рівня надходжень до державного бюджету і тим самим — наповнення реальними результатами поки що не ефективної стратегії уряду щодо макроекономічної стабілізації.

Література:

1. Аржевітін С.М. Трансформація грошово-кредитних відносин у сучасній економіці України: [монографія] / С.М. Аржевітін; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки та прогнозування. — К.: Майстерня кн., 2009. — 383 с.

2. Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 5—6 червня 2009 р., Умань. Ч. 2 / Ред.: А.Ф. Головчук; Уман. держ. аграр. ун-т, ф-т економіки і підприємництва. — Умань: Сочінський, 2009. — 237 с.

3. Бабенко С.Г. Трансформація кооперативних систем у перехідній економіці: [монографія] / С.Г. Бабенко; Київ. нац. екон. ун-т. — К.: Наук. думка, 2003. — 331 с.

4. Барташук Л.П. Державне регулювання економіки в Україні: теоретико-правовий аналіз / Л.П. Барташук // Держава і право. Юрид. і політ. науки: Зб. наук. пр. — 2004. — Вип. 25. — С. 67—73.

5. Трансформація регіональної економіки: [монографія] / Ред.: І.С. Благун; Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ: Плай, 2001. — 152 с.

6. Транченко О.М. Економіко-математичне моделювання як метод ефективного стратегічного управління / О.М. Транченко // Формування сучасної стратегії підприємницької діяльності: зб. матеріалів XII Всеукр. наук. конф. (28 листоп. 2009 р.). Ч. I / гол. ред. В.М. Дякон. — Умань: Видавець "Сочінський", 2010. — С. 119—120.

7. Юрченко В. Особливості участі державних структур у міжрегіональній агропромисловій інтеграції // Інвестиції: практика та досвід. — 2010. — № 5. — С. 95—96.

Стаття надійшла до редакції 07.03.2013 р.